

Kestävä kehitys ja
vastuullinen
kuluttaminen

 PORI

Tavoitteet

- Oppia, mitä tarkoittavat kestävä kehitys ja vastuullinen kuluttaminen
- Oppia, mitä ovat luonnonvarat ja miten niitä ryhmitellään
- Hahmottaa, mitä eroa on kierrätyksellä ja uusiokäytöllä
- Tutustua erilaisiin tapoihin mitata kulutusta
- Ymmärtää, mitä kustannuksia hyödykkeistä on
- Pohtia omia kulutustottumuksia ja tunnistaa niihin vaikuttavia tekijöitä

Avainsanat

- Kestävä kehitys
- Agenda2030
- Luonnonvara
- Kulutus
- Kuluttaja
- Hyödyke
- Kierrätys
- Uusiokäyttö
- Ylikulutus
- Ekologinen jalanjälki
- Hiilijalanjälki
- Vesijalanjälki
- Halu
- Tarve

Kestävä kehitys

- Kehitys, jolla turvataan nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät mahdollisuudet elämään
- Toiminnassa ja päätöksenteossa huomioidaan tasavertaisesti luonto, ihmiset ja talous
- **Luonnonvaroja** käytetään siten, että niitä riittää kaikille nyt ja tulevaisuudessa
- Luonnonvaralla tarkoitetaan kaikkea luonnossa olevaa, jota ihminen voi hyödyntää

Pohdi: Millaisia luonnonvaroja on?

Aineelliset

- Vesi
 - Puu
 - Marjat
 - Metallit
 - Fossiiliset polttoaineet
- } uusiutuvat
- } uusiutumattomat

Aineettomat

- Auringon säteily
- Tuuli
- Kauniit maisemat
- Tieto luonnosta

Agenda2030

- Yhdistyneet Kansakunnat (YK) julkaisi vuonna 2015 **Agenda2030**-toimintaohjelman
 - Koskee kaikkia maailman valtioita
 - 17 kestävän kehityksen tavoitetta, jotka tulisi saavuttaa vuoteen 2030 mennessä
 - Esimerkiksi: Ei köyhyyttä, ei nälkää, hyvä koulutus ja vastuullinen kuluttaminen
- [Porissakin seurataan kestävän kehityksen tavoitteita!](#)

Kuluttajat kuluttavat hyödykkeitä

- **Kulutus** tarkoittaa jonkin hyödykkeen käyttämistä ja nauttimista
- **Kuluttaja** on henkilö, joka ostaa tai käyttää tavaroita tai palveluita
- **Hyödyke** on asia, joka tuottaa hyötyä sen kuluttajalle.
 - Voi olla tavara tai palvelu
 - Voi olla aineellinen (ruoka) tai aineeton (karttasovellus kännykässä)

Mitä hyödykkeitä olet
tänään kuluttanut?

Vastuullinen kuluttaminen

- Yksi Agenda2030-toimintaohjelman tavoitteista
- Tavoite 12: Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys
- Alatavoitteita muun muassa
 - Luonnonvarojen kestävä käyttö
 - Ruokahävikin vähentäminen
 - Jätteiden syntymisen vähentäminen esimerkiksi kierrättämällä
 - Ihmisten tietoisuus kestävästä elämäntavoista

Vastuullinen kuluttaminen

- Kulutusta, jolla on mahdollisimman pienet ympäristöhaitat
- Jokainen voi omassa arjessaan toteuttaa: olemme kaikki kuluttajia
 - Osta vain mitä tarvitset
 - Käytä tehokkaasti ja mahdollisimman pitkään
 - Kierrätä ja lainaa
 - Käytä ympäristöystävällisiä tuotteita ja palveluita: bongaa ympäristömerkkejä tuotteiden kyljistä
 - Mitä muita keinoja?

Mitä eroa on kierrätyksellä ja uudelleenkäytöllä?

- **Kierrätys eli uusiokäyttö**
 - Tuote muutetaan raaka-aineiksi, joista valmistetaan uusi tuote
 - Esimerkiksi metalliset tölkit sulatetaan ja niistä valmistetaan uusia tölkkejä
- **Uudelleenkäyttö**
 - Tuotetta käytetään sellaisenaan tai vain hieman muokattuna uudessa käyttötarkoituksessa
 - Esimerkiksi vanhoista farkuista ommeltu laukku tai vanhan paidan käyttö siivousliinana

Ylikulutus

- Kulutamme enemmän kuin maapallolla riittää resursseja
- **Ylikulutuspäivä**
 - Laskennallinen päivä, jona ihmisten kulutus ylittää maapallon kyseiselle vuodelle tuottamat luonnonvarat
 - Suomessa alkuvuonna: viime vuosina huhtikuussa
 - Maailmanlaajuisesti hieman myöhemmin: viime vuosina elokuussa
 - Suomalaiset kuluttavat maailman keskiarvoa enemmän

Pohdi: millainen kuluttaja sinä olet?

Ruokailu

Liikkuminen

Vapaa-aika ja
harrastukset

Kulutustottumukseni

Vedenkulutus

Energiankulutus

Ostokset

[Testaa kulutustottumuksesi!](#)

Kulutusta voidaan mitata eri tavoin

- **Ekologinen jalanjälki**
 - kuinka suuri maa- ja vesialue tarvitaan ihmisen tai ihmisryhmän kuluttaman ravinnon, materiaalien ja energian tuottamiseen sekä syntyneiden jätteiden käsittelyyn
- **Hiilijalanjälki**
 - Esimerkiksi ihmisen toiminnan tai tuotteen elinkaaren aikana syntyneiden kasvihuonekaasupäästöjen määrä (tärkeimpänä hiilidioksidi)
- **Vesijalanjälki**
 - Kuinka paljon henkilö tai valtio kuluttaa vesivaroja vuodessa kaikkien kuluttamiensa hyödykkeiden myötä

Hyödykkeillä on kustannuksensa

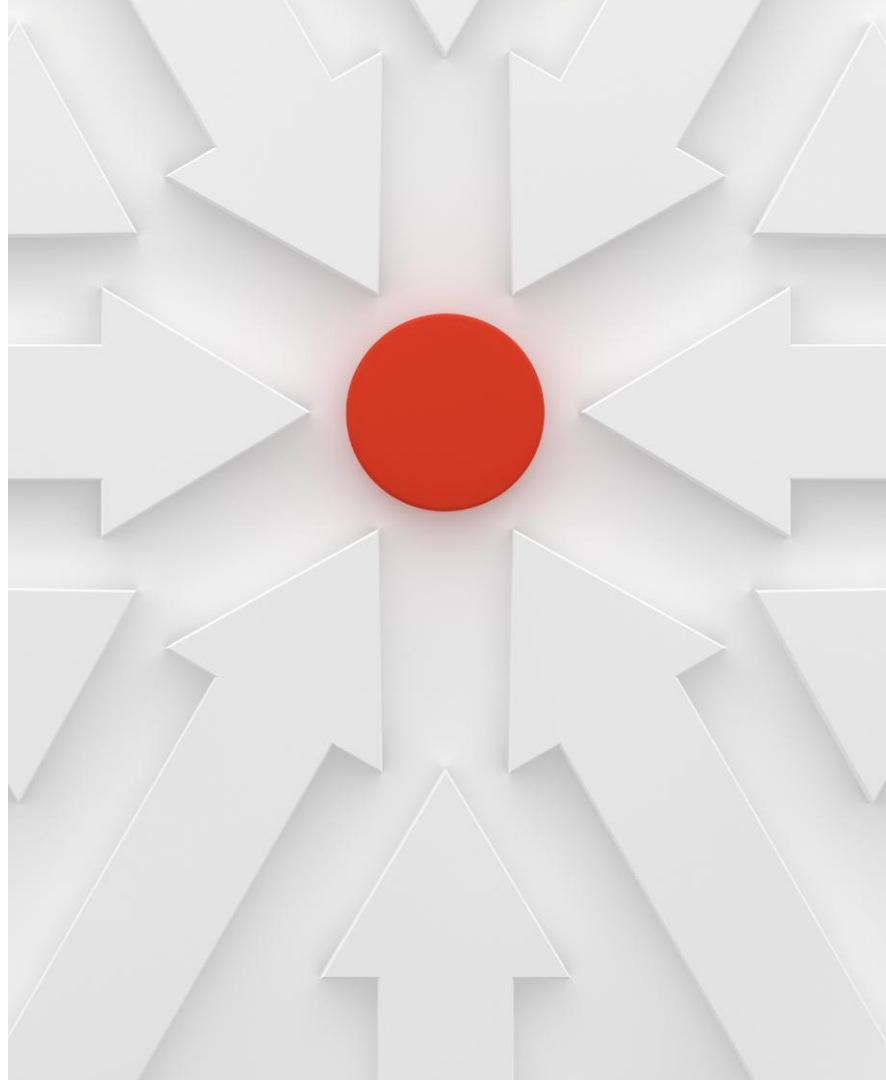
- **Hinta** voidaan määrittää:
 1. Rahana
 - Kengät maksoivat ostettaessa 49€
 2. Ympäristövaikutuksina
 - Kenkien tuotanto ja kuljetus vaikuttaa ympäristöön ja kuluttaa luonnonvaroja.
 - Samoin niiden käyttö ja käytöstä poistaminen.

Pohdi: Mikä ohjaa kulutustasi?

- Kulutusta ohjaavat sekä yksilöiden päätökset että ulkopuolelta tulevat vaikutteet
- Yksilöiden päätöksiä ohjaavat **halu** ja **tarve**

Mitä eroa niillä on?

Minä haluan vai minä tarvitsen?

Halu

(tehdä mieli)

Esim. Haluan uudet kengät, koska...

- Kavereillakin on sellaiset
- Ne trendaavat somessa
- Ne sopivat hyvin yhteen tiettyjen housujen kanssa

Tarve

(olla tarpeen)

Esim. Tarvitsen uudet kengät, koska...

- Vanhat jäivät pieniksi
- Vanhat hajosivat
- Minulla ei ole esim. kumisaappaita

Yhteenveto

- Me kaikki olemme kuluttajia
 - Kulutamme tavaroita ja palveluita eli hyödykkeitä
- Valintamme vaikuttavat ympäristöömme: vastuullinen kuluttaminen on osa kestäväää kehitystä
 - Taataan hyvät elämisen mahdollisuudet myös seuraaville sukupolville
- Pienet teot saavat aikaan suuria muutoksia, kun toimimme yhdessä
 - Kierrätä ja uusiokäytä, suosi käytettyä ja osta vain tarpeeseen

